

Compliance Penaleko Korporazio-gidalerroen

Printzipio Orokorrak

2020ko apirila

Dokumentu honi buruzko informazio garrantzitsua	
CaixaBank-ek garatzen dituen Kode Etikoaren eta Jardunbide-printzipioen atala	3.1. atala "Lege eta arauak betetzea."
Garatzen diren beste gidalerro batzuen atala	Bat ere ez
Ordezten dituen arauak	CaixaBank-en Erantzun Penaleko Protokoloa
Indargabetzen dituen arauak	CaixaBank-en Erantzun Penaleko Protokoloa, eta CaixaBank Taldeko Prebentzio eta Erantzuneko Araua delituen aurrean, baita baliokide den beste edozein arau, Printzipio Orokorrak hauek baino lehenago garatu izan balute dokumentuan zehaztutako Perimetroko erakundeek
Lotutako arauak	CaixaBank-en Kode Etikoaren eta Jardunbide-printzipioak.
Eragiten duen negozio-unitatea edo funtzioa	CaixaBank, S.A. enpresako eta dokumentuan zehaztutako Perimetroa osatzen duten erakundeetako negozio-unitate eta funtzio guztiak.
Eragiten dituen langileak	CaixaBank, S.A. enpresako eta dokumentuan zehaztutako Perimetroa osatzen duten erakundeetako langile guztiak.
Zaintzaren arduradun nagusia	CaixaBank-eko Korporazio-kudeaketa Penaleko Batzordea
Onarpen-data	Administrazio-kontseiluaren data 2020ko apirilaren 29a
Aplikazio-data	Administrazio-kontseiluaren data 2020ko apirilaren 29a

DEFINIZIOAK

Argitzeko asmoz, definizio hauek aurkezten dira, Gidalerroen Printzipio Orokor hauen irismena ezagutzeko:

- i. **CaixaBank:** CaixaBank, S.A. enpresa da, zeinaren objektu soziala den askotariko jarduerak egitea, askotariko zerbitzuak eskaintzea eta finantza-negozioen eragiketetan parte hartzea, zuzenean edo partaidetzak dituzten enpresen bidez, edo aurrekoekin erlazionatutako jardueretan, kasu guztietan, gizarte-estatutuen eta aplikagarria den araudiaren arabera.
- ii. **Perimetroa:** Printzipio Orokor hauek aplikatzen zaizkien CaixaBank Taldeko erakundeak dira, baldintza hauek betetzen dituztenak: CaixaBank-ek gehiengo partaidetza, kontrola eta iraunkortasuna dituenak, gizarte-egitura jakina dutenak eta CaixaBank-en jarduerarekin harremana duen jarduera bat garatzen dutenak. Erakundeak Compliance Penaleko Korporazio-gidalerroen **III. Eranskinean** zehazten dira.
- iii. **CaixaBank Taldea:** CaixaBank, S.A. nahiz CaixaBank parte den sozietate guztiak, haien kontrola duela Merkataritza-kodeko 42. artikuluari jarraikiz.
- iv. **CaixaBank-eko langileak:** CaixaBank, S.A. enpresako langileak, zuzendariak eta administrazio-organoko kideak, aldi baterako langileak barne.
- v. **Perimetroko langileak:** Perimetroaren parte diren erakundeetako langile, zuzendari eta administrazio-organotako kideak dira, aldi baterako langileak barne.
- vi. **Elkartutako Pertsonak:** CaixaBank-ekin edo Perimetroko sozietateekin negozio-harremanak dituzten pertsona fisiko edo juridikoak. Tartean daude, besteak beste: aldi baterako enpresen edo hitzarmen akademikoen bidez zerbitzuak eskaintzen dituzten pertsonak, bitartekariak, agenteak, artekariak, kanpo aholkulariak edo ondasuna edo zerbitzuak emateko kontratatutako pertsona fisiko edo juridikoak. Elkartutako pertsonen Printzipio Orokorren 4. ataleko printzipio orokorrak bete behar dituzte, nahiz eta ez zaizkien berariaz aplikagarriak.
- vii. **Compliance Penaleko Korporazio-gidalerroen Printzipio Orokorrak:** testu honetan dauden xedapenen multzoa da, "Printzipio Orokor" gisa ezagutuak.
- viii. **Prebentzio Penaleko Eredua:** antolakuntza- eta kudeaketa-eredua delituak prebenitzeko, CaixaBank Perimetroa osatzen duten erakundeen barruko prozedura, neurri eta kontrolen multzoa barnean hartzen dituen. Helburu nagusia du prebentzio- eta erantzun-sistema bat egituratzea delitu posibleen aurrean, delitu horiek jazotzeko arriskua txikitzeko ekintza eta kontrolatara bideratua.
- ix. **Korporazio-kudeaketa Penaleko Batzordea:** lehen mailako batzordea, ekimen- eta kontrol-botere autonomoekin eta adina gaitasunarekin ekintza ilegalen prebentzioarekin eta Prebentzio Penaleko Ereduearen kudeaketarekin erlazionatutako kontsultak planteatu, informazioa eskatu, neurriak proposatu, ikerketa-prozedurak abiarazi eta beharrezko edozein izapide egiteko. Nahiz eta Batzordea CaixaBank-eko Organo bat izan, bere gaitasun guztiak CaixaBank-eko egoera eta sail guztietarako izateaz gain, Perimetroko erakunde guztietarako ere badira.
- x. **Korporazio-kudeaketa Penaleko Batzordearen ordezkariak:** Prebentzio Penaleko Ereduearen arduradunak, Perimetroa osatzen duten erakunde bakoitzean izendatuak, baita

erakundean ekintza ilegalak egotearen susmoa edo egoera Korporazio-kudeaketa Penaleko Batzordeari jakinaraztearen eta Batzordeak (prebentzio penaleko arloan) adierazitako ekintzak exekutatzearen arduradunak ere (haiek aldizka jakinarazita).

AURKIBIDEA

1. Sarrera
2. Aplikazio-eremua
3. Helburuak
4. Printzipio orokorrak
5. Prebentzio Penaleko Eredua

1. Sarrera

2010eko ekainaren 23an argitaratu zen Estatuko Buletin Ofizialean 5/2010 Lege Organikoa, 10/1995 Lege Organikoa, Zigor Kodeari buruzkoa, aldatzen zuena. 2010eko abenduaren 23an sartu zen indarrean. Erreforma horrek pertsona juridikoen erantzukizuna sartu zuen zigor-arloko jurisdikzioan, besteak beste. Aurrerapen bat izan zen erkidegoetako araudia bateratzeko eta arautu egiten zuen zigor jakinak egotea sozietate/enpresa baten pean pertsona fisikoek egiten zituzten delituen egoeretan.

Zigor Kodea berriro ere aldatu zen 1/2015 Lege Organikoaren bidez, 2015eko uztailaren 1ean indarrean jarri zena. Erreforma honek hobetu egin zuen pertsona juridikoen erantzukizun penala erregulatzeko teknika, "beharrezko kontrolaren" edukia modu egokian mugatzeko helburuarekin. "Beharrezko kontrola" da enpresako langileekiko dagoen gainbegiratzeko-betebeharra modu larrian urratzea, eta horrek erantzukizun penala funtsatzea ekar lezake.

Edonola ere, enpresak delituak egitearen arriskua murrizten duen **prebentzio-programa** bat eta prebentzio-programa hori gainbegiratzeko zenbait ezaugarri biltzen dituen organo bat baditu, ez du erantzukizun penalik izango. Gainera, erreformak azpimarratu egiten ditu penalki erantzuleak diren subjektu posibleen kasuan zein delitu zehatzek aktiba ditzaketen erantzukizun penala edo zigorren sistema, gaiarekiko erregulazio osoa ezarrita.

Beranduago, 2019ko martxoaren 13an, indarrean sartu zen 1/2019 Lege Organikoa, Zigor Kodea aldatu zuena Europar Batasuneko Zuzentarauen transposizioarako, finantza nahiz terrorismoaren alorretan, eta nazioarteko auziak jorratzeko.

Egoera horretan, ezinbestekoa da kontrol, araudi betearazte eta prebentzio penaleko sistema egokiak berrikustea, CaixaBank-ek nahiz Perimetroko erakundeek gisa honetako egoerak saihesteko eta antolakuntza- eta kudeaketa-ereduak hauek hartzen dituela kontuan, alderdi nagusi gisa: (i) organo bat egotea, ekimen- eta kontrol-botere autonomoak dituen ezarritako prebentzio-ereduaren funtzionamendua eta betearazpena gainbegiratzeko; (ii) enpresaren jarduerak identifikatzea, esparru horretan egon daitezkeen eta prebenitu beharreko delituetarako (arriskuen mapa); (iii) pertsona juridikoaren borondatea eratzeko prozesua zehazten duten protokoloak edo prozedurak ezartzea, baita erabakiak hartu eta exekutatzeko ere; (iv) baliabide egokien kudeaketa-ereduak martxan jartzea prebenitu daitezkeen delituak gertatzea saihesteko; (v) prebentzio-ereduaren funtzionamendua eta betetzea zaintzeaz arduratutako erakundeari arrisku eta ez betetze posibleei buruz berri ematea; (vi) ereduak ezartzen dituen neurriak ez betetzeagatik modu egokian zehatzen duen diziiplina-sistema bat ezartzea eta (vii) ereduaren eta erakundea aldizka egiaztatzea, kontrol-egituran edo garatutako jardueran.

2. Aplikazio-eremua

Compliance Penaleko Korporazio-gidalerroen Printzipio Orokor hauek (aurrerantzean, "Printzipio Orokorrak") CaixaBank-eko langile, zuzendari eta administrazio-organoetako kideei aplikagarriak zaizkie.

Era berean, Printzipio Orokor hauek Talde bokazioa dute; ondorioz, Perimetroa osatzen duten CaixaBank-eko erakundeek Gobernu- eta Zuzendaritza-organoek beharrezko erabakiak hartu beharko dituzte Printzipio Orokor hauen xedapenak integratzeko asmoz, baita bertan ezarritako gidalerroak aplikatu ere langile, zuzendari eta administrazio-organoaren edo antzekoen kideei. Horretarako, Perimetroko erakunde bakoitzaren berezitasunak nahiz aplikagarria den araudia edota erregelamendua hartuko ditu kontuan.

Printzipio Orokor hauen efektuetarako, CaixaBank Taldearen barruan dauden enpresak bi oinarritzko tipologiatan sailka daitezke:

- **Perimetro** gisa hartzen direnak, baldintza hauengatik: CaixaBank-ek gehiengo partaidetza, kontrola eta iraunkortasuna dituenak, gizartean egitura jakina dutenak eta CaixaBank-en jarduerarekin harremana duen jarduera bat garatzen dutenak.

Era berean, **Perimetroko enpresen barruan**, Korporazio-kudeaketa Penaleko Batzordeak tratamendu berezia emango die **nabarmentzat** hartzen diren enpresei, Taldean duten kritikotasunaren arabera edota eskakizun espezifikoak izatearen arabera, Espainiako eta Europako banku-araudiaz gaindiko araudiak gorde behar izatea dela eta. Zailtasun horrekin batera, Korporazio-kudeaketa Penaleko Batzordeak txostenak egiteko aldizkakotasun ezberdinak ezarriko ditu **nabarmentzat** hartzen diren enpresetarako, Perimetroko gainerako erakundeek ez bezalakoak.

Perimetroa osatzen duten erakundeak **III. Eranskinean** zerrendatzen dira, baita **nabarmentzat** hartzen direnak ere. Perimetroa pixkanaka gehituko da, eta aldizkako eguneratzeak egingo III. Eranskinaren bidez sartuta, Korporazio-kudeaketa Penaleko Batzordean ezarritako lehenespenei eta irizpideen arabera.

- Perimetrokoak ez diren erakundeek ez dute izango aurreko baldintzetarako eskubiderik; hau da, **III. Eranskinean agertzen ez diren CaixaBank Taldeko enpresa guztiak dira**.

Taldeko enpresak gutxienez urtean behin berrikusiko dira, Perimetroko partaide izateko irizpideak berrikusteko asmoz.

Era berean, Printzipio Orokor hauek aplikagarriak zaizkie 4. atalean CaixaBank-i edo Perimetroko erakundeei Lotutako Pertsonen, eta barne hartzen dira batez ere Erakundearen edota Perimetroaren izenean aritzen diren bitartekari eta agenteak, baldin eta egoera jakinak hala onartzen badu, eta legearen betetzea bermatzeko eta beharrezko eginbidearekin jokatzeko.

Printzipio Orokor hauek ez dituzte aldatzen Taldeko erakundeek eta langileen arteko lan-harremanak, eta ez da interpretatuko edozein denboraldirako lan-kontratu edo promesa gisa.

3. Helburuak

Printzipio Orokor hauen helburuak dira hauek:

- I. CaixaBank-eko nahiz Perimetroa osatzen duten erakundeetako langile, zuzendari eta Gobernu-organoetako kideei eta Lotutako Pertsonen helarazi jarduera indarrean dauden legedia eta araudia errespetatzean oinarritzeko konpromisoa, baita korporazio-balioen eta Kode Etikoko ezarritako jardunbideen sustapen eta defentsan ere. Honela, sendotu egiten dira balio etikoak, eta berretsi egiten da alor penaleko jardunbideak zorrotz betetzeko borondate sendoa.
- II. Erakundearen Prebentzio Penaleko Eredurako esparru orokor bat ezarri, araudi-xedapen berrietara egokituta. Ereduek delituak prebenitu, hauteman eta haien aurrean jarduteko neurri sorta bat biltzen du, eta identifikatu egiten ditu ezartzen diren haiei lotutako arrisku nahiz kontrolak.
- III. Akziodun, bezero, hornitzaile, organo judizial eta gizartearen aurrean oro har bermatu CaixaBank Taldeak bete egiten dituela bere jarduerarako gainbegiratze- eta kontrol-betebeharrak, eta ezarri egiten dituela neurri egokiak delituak prebenitu edo haien arriskua txikitzeko. Ondorioz, beharrezko kontrol legala egiten da administratzaile, zuzendari, langile eta lotutako gainerakoetan.

Gainera, CaixaBank-ek zehaztu egin ditu Espainian pertsona juridikoei egotz dakizkiekeen kargu penalak, Espainiako Zigor Kodeari jarraikiz. Bertan, bereizi egin ditu, batetik, egin daitezkeen delituak, zeinen arrisku potentziala handia den, CaixaBank-en objektu soziala eta ohiko jarduera kontuan hartuta finantza-erakunde bat den heinean (nagusiki, finantza- eta inbertsio-zerbitzuak eskaintzen ditu txikizkakoentzat, korporazioetarako, diruzaintzarako eta merkatuetarako, baita aseguru-zerbitzuak ere), baita Perimetroko gainerako erakundeak ere. Bestetik, gainerako ekintzak daude, garrantzi penala izan dezaketenak ere, pertsona juridikoen komisio bati lotuta daudela agertzen baita legerian.

4. Printzipio orokorrak

Printzipio Orokor hauek, eta, ondorioz, Prebentzio Penaleko Eredua arautzen duten printzipioak hauek dira:

- i. Indarrean dagoen araudiaren, Kode Etikoaren eta Jardunbide-printzipioen, aplikagarriak diren Ereduzko Kodearen nahiz gainerako barne-araudien arabera jardun.
- ii. Prebentzio-kultura sustatu eta ez onartu ekintza ilegalak edo iruzurrezkoak, baita etika eta jokabide arduratsuko printzipioak aplikatzea sustatu.
- iii. Kontrol-sistema eraginkor, iraunkor eta eguneratuak bermatu une oro.
- iv. CaixaBank-en nahiz Perimetroko erakundeetan egiten eta hartzen diren ekintza eta erabakiak gainbegiratu eta haiek horretarako ezarritako barne-araudi, prozedura eta protokoloen eta dagozkien kontrolen arabera aztertu. Elkartutako Pertsonen kasuan, jarduera eta erabaki horiek izango dira dagokion zerbitzuaren aurkezpen-esparruan kontratu bidez daudenak.
- v. Printzipio Orokor hauek aplikatzeko beharrezko baliabide eta bitartekoak bermatu, delitu posibleak prebenitu eta hautemateko.
- vi. Egokiak eta proportzionalak diren prestakuntza-jarduerak antolatu, aldizkakotasun nahikoarekin, ezagutzari buruz eguneratuta egoteko eta enpresa-etikako kultura eta legea betetzeko derrigortasuna garatzeko.
- vii. Printzipio Orokor hauen aplikazio-eremuan dauden pertsona fisiko nahiz juridikoen erantzukizuna helarazi ikuspegi penaletik ilegalak diren jokabideak arretaz aztertzeke asmoz. Langile edo lantaldeetako kideak dituztenak bereziki saiatuko dira ekintza ilegal penalak prebenitzen, eta bermatu egingo dute ahalik eta bizkorren eta presaz errekurtsua jarriko dietela dagozkien organo eta prozesuei, hauteman bezain laster.
- viii. Printzipio Orokor hauen eremuan dauden pertsona fisiko nahiz juridikoen betebeharra helarazi, edozein delitu, iruzur edo irregulartasun edo hura izan daitekeena jakinaraz dezaten.
- ix. Une oro betetze-kultura sustatu, salatzailearen beharrezko konfidentzialtasun eta babes bermeak izanda izaera penaleko arrisku edota irregulartasun posibleak jakinaraztea errazteko, horretarako ezarritako barne kanalen bidez. Prebentzio-ereduaren funtzionamendua eta betetzea zaintzeaz arduratzen den erakundeari jakinarazi beharko zaio.
- x. Ahalik eta bizkorren ustez delituak diren gertaerak ikertu, ikerketan parte hartzen duten pertsona ororen eskubideak bermatuta beti.
- xi. Ekintza ilegal penalei lotutako barneko ez betetzeen aurrean dagoen diziiplina-erregimena ezagutu, aplikagarria den barne araudiari eta araudi legalari dagokionez.

5. Prebentzio Penaleko Eredua

Egoera horretan, ezinbestekoa da bermatzea delituak prebenitzeko antolakuntza- eta kudeaketa-eredu bat dagoela, kontrol, araudi betearazte eta prebentzio penaleko sistema egokiekin, eta gisa horretako egoerak jazotzea saihestu.

Ereduek hauek hartzen ditu barnean, elementu nagusi gisa:

- i. Organo bat egotea, ekimen- eta kontrol-botere autonomoak dituen ezarritako prebentzio-ereduaren funtzionamendua eta betearazpena gainbegiratzeko. CaixaBank-en eta Perimetroa eratzen duten erakundeetan, Printzipio Orokor hauen efektuetarako, funtzio hauek esleitzen zaizkio Korporazio-kudeaketa Penaleko Batzordeari;
- ii. CaixaBank Taldearen jarduerak identifikatzea, esparru horretan egon daitezkeen eta prebenitu beharreko delituertarako;
- iii. Pertsona juridikoaren borondatea eratzeko prozesua zehazten duten antolakuntza-neurri eta prozedurak ezartzea, baita erabakiak hartu eta exekutatzeko ere;
- iv. Jarduera-lerroak, egon daitezkeen edozein interes-gatazkarako;
- v. Baliabide egokiak prebenitu daitezkeen delituak gertatzea saihesteko;
- vi. Prebentzio-ereduaren funtzionamendua eta betetzea zaintzeaz arduratutako erakundeari arrisku eta ez betetze posiblei buruz berri eman;
- vii. Salaketa-kanalak edota bestelako bitartekoak egotea delitu penalak hauteman eta jakinarazteko;
- viii. Diziplina-erregimen bat egotea barneko ez betetzeen aurrean erabiltzeko, barne araudiaren eta araudi legalaren arabera, eta
- ix. Ereduaren aldizkako egiaztapena eta aldaketa, mantentzeak hala behar duenean, edo antolakuntzan, kontrol-egituran edo jardueran aldaketak egotean.

Ereduek bost (5) fase bereizi ditu:

1. Prebentzio-fasea: CaixaBank-i eta Perimetroko erakundeei eragiten dieten jokabide penalak identifikatzea, baita arloari aplikagarriak zaizkion kontrolak daudela zehaztea.
2. Hautemate-fasea: ekintza ilegal posibleak hautematea hainbat kanal eta bitartekoren bidez.
3. Erantzun-fasea: Korporazio-kudeaketa Penaleko Batzordea jardutea CaixaBank-en edo Perimetroko erakunde batean delitu baten aztarnak edo susmoa egotearen egoeran, eta ahal den moduan sor ditzakeen kalteak murriztea.
4. Jakinarazte-fasea: CaixaBank-eko nahiz Perimetroko erakundeetako gobernu- nahiz zuzendaritza-organoei aldizka jakinaraztea.
5. Monitorizazio-fasea: Ereduaren aldizkako ebaluazioa eta egokitzapena. bai CaixaBank-en nahiz Perimetroko erakundeetara, baita pertsona juridikoetan egon daitezkeen arrisku penalen prebentzioko eskakizunetara ere, garapen legal, jurisprudenzial edo irakaspenezkoaren arabera. Ereduaren aldizkako ebaluaziorako, auditoretzak egingo dira gutxienez hiru urtez behin, eta barnekoak nahiz kanpokoak izango dira.